

TARTALMI ÖSSZEFOGLALÓK

Campbell, Scott M.

A pragmatizmus és az abszolút az amerikai filozófiában és politikában

Miközben a klasszikus amerikai filozófusok többsége az ideákat azok gyakorlati értékük szerint ítéli meg, néhányan, köztük Royce és Emerson, megpróbálják létrehozni a pragmatikus és az abszolút szintézisét. A politikában az ilyenfajta szintézis azonban lehetetlen. A következőkben bemutatom, hogy a különböző filozófusok miként próbálták a gondolat terepén összebékíteni az abszolút egy bizonyos jelentését az igazság pragmatikai funkciójának egy értelmezésével. Ezután összevetem Obama elnök és az idősebb Bush elnök pragmatikusabb vezetéshez való hozzáállását a fiatalabb Bush elnök abszolutistább felfogásával jellemezhető elnökségével. Céлом annak megmutatása, hogy a pragmatizmus és az abszolút szintézise lehetséges ugyan a filozófiában, de nem a politikában.

Espák Gabriella

Az apológiák évtizedei

Az 1990-es években ért el csúcspontjára az a kiterjedt időszak, amelyben a rasszok közötti viszonyok elérték a proaktív politikai retorikát is: az Egyesült Államok, Kanada és Ausztrália kormányainak képviselői kettős célzattal kérték megbocsátásra diszkriminált közösségeiket, a múlttal való kibékülés és a rasszok viszonyának megújítása céljából. Ez az időszak elevenedik meg az 1999-es ausztrál népszavazás jelenségeinek bemutatásán keresztül, különös tekintettel az őslakosokra vonatkozó második kérdésben, amely felvetette az alkotmány egy új, értékalapú preambulummal való kiegészítését. Egy apologikus időszakban, a javasolt preambulum akár szerénynek, visszafogottnak és konzervatívnak is tekinthető. A tanulmány azt állítja, hogy az 1999-es népszavazás elégtelennek bizonyult azok számára, akik az őslakos Ausztráliával megkötött szerződés, pénzbeli kompenzáció, és egy alakilag megújult állam (republic reconciled) mellett érvelnek, valamint egy olyan preambulum mellett, amely ennek értékeit és új nemzeti gondolkodását tükrözi. Egy ilyen újrafogalmazott preambulumnak

konzultációkon és (egy) évtizedes apológián kellene alapulnia, egy etikusabb állam megalkotásának céljából.

Forintos Éva

Nyelvi ökológia az Ausztrál Stúdiumok tantervében

A tanulmány amellet érvel, hogy a nyelvi ökológia tudományterülete szervesen épülhet be az Ausztrál Stúdiumok programjaiba. A többkultúrájú és többnyelvű Ausztráliát bemutathatják olyan nyelvpolitikai stúdiumok is, amelyek nyelvi ökológiai szempontból közelítik meg az Ausztráliában beszélt nyelveket, azok külső ökológiáját, továbbá a változás előtti és utáni nyelvrendszer elemeinek és elveinek együttélését, vagyis belső ökológiáját (Mufwene, 2001).

A multikulturális Ausztrália kiváló teret ad a nyelvi ökológia tanulmányozására, hiszen 1886 óta, az első telepések érkezése óta, óriási tömegekben érkeztek nem angol anyanyelvű bevándorlók. Közülük sokan használják azóta is anyanyelvüket a családi és etnikai közösségekben.

Holló Dorottya

Toleranciára nevelés és Ausztrál Stúdiumok a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen

A cikk azt vizsgálja, hogyan vélekednek a nevelés szerepéről az Eötvös Loránd Tudományegyetem Angol-Amerikai Intézetében és ennek Ausztrál Stúdiumok Programjában, különös tekintettel arra, hogy céljuk kritikus és nyitott gondolkodású, toleráns értelmiségiek képzése, akik munkájuk során képesek lesznek megbirkózni a kulturális különbségekkel. Egy az Intézetben végzett felmérés és az Ausztrál Stúdiumok Programjának példáján keresztül a tanulmány megvilágítja, hogyan lehet kiegészíteni a tartalmi tudás oktatását különféle nevelési célokkal, különösen toleranciára neveléssel. Bár nem adhat panaceát minden olyan problémára, melyet a toleranciára nevelés hiánya okoz, rámutat arra, hogy a társadalmi kérdések iránti érzékenység tudatos és rendszeres fejlesztése az egyetemi kurzusokon valamint e kérdések többféle perspektívájának biztonságos környezetben való reflektív megbeszélésének elősegítése könnyen megvalósítható és nagyon hatékony módszer a társadalmi befogadás esélyeinek növelésére. (a szerző fordítása)

Lappas, Thomas J.

Irokéz antialkoholista egyesületek: a modernitás nehézségei a XIX. századi nyugati rezervátumokban

A XVIII. és XIX. században a Haudenosaunee, a Hat Nemzet Irokézei számos módon próbálták visszaszorítani a társadalmukban megjelenő alkoholfüggőséget New York-tól egészen Kanadáig. Ez a tanulmány négy alkoholtilalmi törekvést hivatott bemutatni, melyek a következők: az Irokéz vezetők kezdeti próbálkozásai a gyarmati korban, mely során megpróbálták megakadályozni az alkoholellátást közösségeikben; a Szenekai Próféta, Handsome Lake látomásai és a Hosszúház hagyomány kodifikálása; a nyíltan Keresztény vallású társadalmak megjelenése; és a törzsi vezetők bevonása az észak-amerikai antialkoholista egyesületek fő vonulatába.

Lénárt-Muszka Zsuzsanna

Benang: Hatalomszerzés, -fenntartás és -rombolás

A tanulmány azt vizsgálja, hogy Kim Scott Benang: *From the Heart* c. regénye miképpen konstruálja a nagyapa alakjának szexualitását. Ő az eugenikában véli megtalálni a konstrukció iránti szenvedélyének való hódolás lehetőségét is, melyet fiának és unokájának szisztematikus emaszkulációjával tervez véghezvinni. Végül azonban a regény főszereplője felismeri a nagyapa stratégiáját, mely elvezeti őt azon az úton, hogy saját identitásra találjon.

Perlstadt, Harry

Az amerikai értékrend és a 2010-es egészségügyi reform

Az egészségügyi reformtörvény-csomag (“Health Care Reform”) 2010-es kongresszusi megszavazása körül zajló viták ráirányították a figyelmet az amerikai értékrend mibenlétét érintő értelmezési különbségekre valamint a kiélezett pártpolitikai küzdelmekből fakadó konfliktusokra. Miután 1993-ban sikerrel blokkolták Clinton elnök egészségügyi reformelképzeléseit a szövetségi törvényhozásban, a republikánusok újból összefogtak, ezúttal az „Obamacare” néven ismertté vált tervezet ellen. Erőfeszítéseiket a világhálón frissen szerveződő, főként ideológiai konzervatívokat és libertariánus támogatókat maga mögött tudó, önmagát „teadélután-mozgalom”-ként

azonosító csoportosulás segítette. Obama elnök – korábbi közösségszervezői tapasztalataira támaszkodva – pragmatikus megoldási javaslatokkal állt elő ebben az ellenséges politikai környezetben. Meghatározó kongresszusi többségük birtokában a demokraták a republikánusok támogatása nélkül is sikerrel szavazták meg a törvényjavaslatot, amellyel kapcsolatban rögtön az elfogadását követően alkotmányossági panaszok merültek fel.

Rendes Ildikó

Gótikus elemek és őslakos identitás Kim Scott Benang: From the Heart c. regényében

A 20. század vége felé az ausztrál őslakos írók a gótikus regény műfaja felé fordultak, amelyet korábban kerültek népük szörnyként és barbárként való ábrázolása miatt. Lerombolva és megfordítva a műfajra jellemző másság dichotómiáját, ezen írók a gótikus jellemzőket az őslakosok helyzetének illusztrálására használták. Az esszé azt vizsgálja, hogy Kim Scott *Benang: From the Heart* című regénye miképpen használja a hagyományosan gótikus elemeket az őslakos identitásformálás és az elveszett kulturális identitás visszaszerzésének útjában álló nehézségeinek bemutatására. (a szerző fordítása)

Rouse, Andrew C.

Waltzing Matilda

Az esszé Andrew Barton Paterson, a *Waltzing Matilda* c. népszerű ausztrál dal, melyet sokan tradicionális népdalnak hisznek, szerzőjét mutatja be. Párhuzamot von Paterson és Robert Burns között, azt állítva, hogy mindketten könnyedén mozogtak saját költészetük és a népköltészet között. Ezért is lehetséges, hogy mindkettőjük munkái saját életre keltek.

Szabó Péter

Láthatatlan Terek: Ralph Ellison és a Blues Korszak

Ralph Ellison *A láthatatlan* c. művében már a cím is jelzi a terek összeférhetlenségét – az amerikai kisebbségek számára jól ismert fenyegetést. A regényben a társadalmi tér építészeti formái is alátámasztják annak politikai gazdaságát,

létrehozva ezzel egy heterotópiákat kizáró, panoptikum-elvű kontextust. Ezzel szemben, a transzparens társadalmi térrel szembehelyezkedve, vagy azokon belül megalkotva, a láthatatlanság megteremti az ellenterek lehetőségét – bármennyire is felfoghatatlan ez a domináns terekben gondolkozók számára. Ily módon a Huston Baker-i „fekete lyuk” fogalma a társadalmi térrel felelő, így azt tagadó, alternatív tér megalkotását teszi lehetővé. Baker fogalma az afroamerikai kultúra egy antropológiai megközelítésére támaszkodik, amely, tértudományi megközelítésből, az afroamerikai téralkotási stratégiák megteremtését előfeltételezi: trickster taktikát, mely minden lehetőséget megragad, legyen az bármilyen korlátozott, hogy az ént a transzparens térben kiterjessze. Bhabhát követve, az ilyen *thirding* a tér hibridizációját hozza létre azért, hogy az elnyomó környezeteket az én javára fordítja. *Thirding*/hibridizáció jellemzi a regény egymással szemben álló tereiben létező afroamerikai főszereplőjét is – ennek jelentősége abban rejlik, hogy lehetővé teszi az autentikus afroamerikai szubjektum és az autonóm afroamerikai kulturális tér újraalkotását.

Weis, Monica

Rachel Carson és az amerikai környezetvédelmi mozgalom

A szerző Rachel Carson 1962-ben megjelent *Silent Spring (Néma Tavasz)* című korszakalkotó művének hatásait vizsgálja miközben áttekintést ad a tudós és író nő életéről. A tanulmányban kitér a vegyipar és az orvosközösség reakcióira, a DDT kezdeti sikerére, az 1960-as évek kultúrájára, és a mű hazai és nemzetközi befolyására. Carson előretekintő műve napjainkban is rendkívül fontos szerepet tölt be, hiszen az emberiség egyre komolyabb környezeti kihívásokkal néz szembe.

A tartalmi összefoglalókat fordították a PE-AAI anglisztika mesterszakos hallgatói:

Gergely Judit
Holczinger Renáta
Nádlér András
Tarsó Bianka

és

Szabó F. Andrea